

နမိဆဲးအတၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢအခိၣ်ထံးတၢ်ချီ- တၢ်လၢနကဘၣ်သ့ၣ်ညါမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်ပၢ်ဖျါကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအဂၢၢ်အကျိၤလၢမ့ၢ်ကိၣ်ဒီးကိၣ်
အကတဖၣ်ဆါမနုၤလဲၣ်.

ကျိၤ www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါဖဲလံာ်ပၢ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤဖျါလီၤကလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတဆၢကတီၢ်ယိၣ်ဖိသ့ၣ်ဆဲးဒီးဖိသ့ၣ်ခါအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤဆိဝဲဒၣ်
တၢ်ပၢ်ဖျါကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအဂၢၢ်အကျိၤလၢကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢအကတဖၣ်အဂၢၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ညါန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢဖိသ့ၣ်နီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အဂၢၢ် (သမူးဖိ, ခၣ်
ချံထီၣ်တၢ်ဆါ, ကွၢမနံၣ်သမူးဖိတကလုာ်, တၢ်ထီၣ်ထါ, တၢ်ဆါယၢ်တကလုာ်လၢအဘၣ်ကံၤဖိသ့ၣ်, တိးကွၢတၢ်ဆါ, ဒီးသ့ၣ်တၢ်ဆါအပတီၢ် A)

နမိဒီးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတန့ၢ်အံၤ-

DTaP

Hib

သ့ၣ်တၢ်ဆါ B

PCV

တၢ်ဆါလီၤဘျူ (Polio)

(ကသံၣ်သရၣ်- မၤနီၣ်လီၤတလၢဒၢတဖၣ်လၢအကြးအဘၣ်တက့ၢ်.)

1. ဘၣ်မနုၤယိဘၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢတၢ်ဆါလဲၣ်.

ကသံၣ်ဆဲးဒီသဒၢတဖၣ်တြီဆာဲဒၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးက
သံၣ်ဒီသဒၢဖဲသ့ၣ်ခါကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအဂၢၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်စၢၤနီၣ်ခိၣ်တြီဆာဲ
တၢ်ဆါတချုးဒီးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်သၢကိးဒီးတၢ်ဆါတၢ်ဆါလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်ဝဲ
လၢအသးသမူဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်ယုာ်ဘိညး, ခၣ်အုၣ်တၢ်ဆါ, ဒီးတၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါ (DTaP)

- **Diphtheria (D) (ကိၣ်ယုာ်ဘိညးတၢ်ဆါ)** ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကသါကိးဝဲ,
သးဖျါၣ်မၤတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး, တၢ်လီၤဘျူ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံသ့န့ၣ်လီၤ.
- **Tetanus (T) (ခၣ်အုၣ်တၢ်တၢ်ဆါ)** ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုာ်ညၣ်ထူၣ်ဖျါဖျါဆါဒီး
ဆါဝဲန့ၣ်လီၤ. ခၣ်အုၣ်တၢ်တၢ်ဆါဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါအုၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်
ကိၣ်တၢ်ခဲနးနးကလဲသ့ၣ်, ယုာ်ဒီးတၢ်ဆါထီၣ်ကိၣ်ပူၤတန့ၢ်, တၢ်ယုာ်န့ၣ်လီၤ
တၢ်ကိးဒီးတၢ်သါကိးဝဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံသ့န့ၣ်လီၤ.
- **Pertussis (aP) (တၢ်ကူးဖးထီတၢ်ဆါ),** တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲဒ်အမ့ၢ်,
“တၢ်ကူးယုထီ”, ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကူးတကတၢ်လၢတၢ်ပၤအီၤတန့ၢ်
ဒီးမၤကိးဝဲဒၣ်တၢ်ကသါ, တၢ်အိၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူးဖး
ထီနးဒိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်, လီၤဆိဒၣ်တၢ်ဖဲသ့ၣ်ဆဲးဒီးဖိသ့ၣ်ခါကတီၢ်, လၢအဒုး
ကဲထီၣ်ပသိၣ်ညး, တၢ်ထီၣ်, ခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒီး, မ့တမ့ၢ် သံသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆုးတၢ်ဆါယၢ်လၢဘၣ်ကံၤဖိသ့ၣ်တကလုာ် (Hib)

(*Haemophilus influenzae type b*) တၢ်ဆါ

Haemophilus influenzae type b ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ကံၤ
တၢ်ဆါအယၢ်လၢအလီၤဆိဝဲသးအါကလုာ်န့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဆါယၢ်
ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢအတနးကဲၣ်ဆိး, ဒ်အမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်
မ့တမ့ၢ် ကလံၤကျိၤညး, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါလၢအနးနးကလဲၣ်သ့ၣ်
ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဖဲသ့ၣ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဆါအယၢ်
ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးပသိၣ်တၢ်ခုၣ်ဘၣ်, ကိၣ်ယုာ်ဘိညးနးနးကလဲၣ်ဒီးဒုးကဲထီၣ်
တၢ်ကသါကိးဝဲ, ဒီးတၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဖဲသ့ၣ်ကျိၤ, စုဆါခိၣ်ဆါ, ယံ,
ဒီးသးဖျါၣ်အသလီၤအကျိၤန့ၣ်လီၤ. Hib တၢ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်နးနးကလဲၣ်,
တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးလၢ, “Hib တၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢအရၢလီၤသးချ့သးဒီး”
လိာ်ဘၣ်တၢ်ကူၤစါယါကျိၤသးဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးတဘျီတခိၣ်တၢ်ဆါအံၤ
ဒုးကဲထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B

သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B

မ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆါလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢအတနး
ကဲၣ်ဆိးလၢအယၢ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်
အိၣ်မူဒီးကတီၢ်အဂၢၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်
အပတီၢ် B မ့ၢ်ဝဲကတီၢ်ဖျါတၢ်ဆါလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်လီၤကိၣ်, တၢ်လီၤဘျးလီၤ
တိး, အိၣ်အိၣ်တဝဲ, သးကလဲၤ, ဘျီး, ကဲတၢ်ဆါဘီ (ဖဲးဘၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲးချံထီၣ်
ဘီ, ဆံၣ်ဒုး, အုၣ်လဲၣ်ယး), ဒီးအထူၣ်ပျါ, စုဆါခိၣ်ဆါ, ဒီးအဟၢဖါဆါန့ၣ်လီၤ.
သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါ B လၢအမၤသးယံၣ်ယံၣ်ထၢထၢမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆါလၢကတီၢ်ယံၣ်
လၢအကဲထီၣ်သးဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆါအယၢ်အိၣ်ဒီးဝဲပူၤတကၤဂၤအနီၣ်ခိၣ်ပုၤအပူၤန့ၣ်
လီၤ. အါတက့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်တၢ်ဆါနးဒိၣ်ထီၣ်ယံၣ်ယံၣ်ထၢထၢအတၢ်ဆါပနီၣ်
တဖၣ်တအိၣ်ဖျါဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအနးဒိၣ်မးဒီးမၤပးဂီၤသ့ၣ်
(cirrhosis), သ့ၣ်ခဲစၢ်, ဒီးသံသ့ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ (PCV)

ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ အခိပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆုးတၢ်ဆါတမံၤလၢလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်
ပသိၣ်ညးတၢ်ဆါအယုးအယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါယၢ်တဖၣ်အံၤဒုးကဲထီၣ်
တၢ်ဆုးတၢ်ဆါတဘျီကလုာ်, ပၣ်ယုာ်ဒီးပသိၣ်ညးတၢ်ဆါ, လၢအမ့ၢ်ဝဲ
ပသိၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢပသိၣ်ညးတၢ်ဆါအမဲၣ်ညါ,
တၢ်ဘၣ်ကံၤပသိၣ်တၢ်ဆါအယၢ်ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်,
နါဒုးဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်, ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညးသ့ၣ်စ့ၢ်ကိး (ခိၣ်န့ၣ်သလီၤအညၣ်ယဲၤဖဲ
ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်ဒီးဖျါယံၣ်ညး), ဒီးသ့ၣ်ဂံၢ်စါတၢ်ဆါ (သ့ၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်)
န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်ပသိၣ်ဘၣ်ကံၤတၢ်ဆါယၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်
လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆါတနီၤနီၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကိၣ်ခဲလၢကတီၢ်ယံၣ်, ဒ်အမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပး
ဂီၤ မ့တမ့ၢ် တနၢ်ဟူတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညး, သ့ၣ်ဂံၢ်စါတၢ်ဆါ, ဒီးပသိၣ်
ညးတၢ်ဆါမၤသံတၢ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

တၢ်ဆါလီၤဘျူ (Polio)

Polio (မ့တမ့ၢ် ပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါ) နးအိၣ်ထီၣ်နီၣ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤဒီး လီၤဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်မူအဂီၢ်ခိၣ်လၢပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါအယၢ်, လၢ အမၤဘၣ်ဒီးပုၤအပျီၢ်ယံးဒီးန့ၣ်တၢ်သံတခီပၤတၢ်ဆါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အါ တက့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ကိၣ်ပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါယၢ်အတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ် ဘၣ်, ဒီးကိၣ်ညါထီၣ်က့ၤဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဘၣ်သၢကိၣ်ဒီးပိၣ်လံာ်အိၣ်တၢ်ဆါယၢ်တနီၤနီၤကတူၢ် ဘၣ်ဝဲလၢအကိၣ်ယူၢ်ဆါ, တၢ်ကိၣ်ထီၣ်, တၢ်ဘျးတၢ်တီၤ, သးကလဲၤ, ခိၣ်ဆါ, မ့တမ့ၢ် ဟၢဖၢဆါ, ဒီးအါတက့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘျါက့ၤဝဲလၢတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပိၣ်ထွဲထီၣ်အဂၤတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤစၢၤကိၣ်ဂၤအတၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ်ကနးဒီးထီၣ်ဒ်တၢ်အုၣ်ထူး (တူၢ်ဘၣ် ဝဲလၢထးဆဲးဘၣ်အီၤဖဲအခိၣ်လီၤ), ခိၣ်န့ၣ်သလိညိး (ပျီၢ်ယံး/ခိၣ်န့ၣ်သလိ ဘၣ်ကိၣ်တၢ်ဆါယၢ်) မ့တမ့ၢ် စုၤ, ခိၣ်, စုၣ်ခိၣ်ခံၤပလီၤအဂီၢ်စၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဘျူန့ၣ်ကဲထီၣ်နီၣ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤလီၤစီၤဒီးသံသ့န့ၣ်လီၤ.

2. DTaP, Hib, သူၣ်ညိးတၢ်ဆါ B, ပသိၣ်ညိးတၢ်ဆါဒီး ပိၣ်လံာ်အိၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတဖၣ်

ဖိသၣ်ဆဲးဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲ-

- ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢ **diphtheria, tetanus, and acellular pertussis vaccine (DTaP)** 5 ဘျီ
- **Hib** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 3 ဘျီ မ့တမ့ၢ် 4 ဘျီ
- သူၣ်ညိးတၢ်ဆါ **B** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 3 ဘျီ
- **pneumococcal conjugate** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 4 ဘျီ (**PCV**)
- **polio** ကသံၣ်ဒီးသဒၢ 4 ဘျီ

ဖိသၣ်တနီၤနီၤကလိၣ်ဘၣ်ဝဲကသံၣ်အဘျီနီၣ်ညါန့ၣ်အသိးစ့ၤန့ၣ်အန့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးသဒၢအဂ့ၤကတၢ်လၢတၢ်ဆဲးကသံၣ်လၢသး နံၣ်ဒၣ်ဝဲအဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအသးအဂၤတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢအနီၣ်ဒိၣ်, လိၣ်ဘိထီၣ်သီ, ဒီးဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ဆိၣ်သးတနီၤနီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးနီၣ်နီၣ်လၢအ လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအတဆဲးဘၣ်ဆိကသံၣ်ဒီးသဒၢဖဲအပူၤ ကွံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢအကဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတနီၤနီၤအံၤအစ့ၤက တၢ် 1 ဘျီ မ့တမ့ၢ် အါဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒၢတဖၣ်အံၤအမ့ၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢတခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ယုၣ်ဝဲ (ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢအကလုာ်လၢတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ယုၣ်ဝဲအါန့ၣ်ဒီး တခါတၢ်ဆဲးအီၤတဘျီအဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ.

3. တဲသကိးဒီးကသံၣ်သရၣ်လၢအကူၤစါကွၢ်ထွဲန တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့

တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်လၢအကူၤနၤကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒၢဖဲလၢနဖိဆဲးဘၣ် ဝဲဒၣ်မ့ၢ်ဝဲအခါ-

လၢကသံၣ်ဒီးသဒၢတၢ်ဆါခဲလၢအဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးကသံၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢအကတၢ်တဘျီဝဲအလီၢ် ခံ, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးအီၤနးနးကလဲၢ်, ဒီးလီၤပျံၤလီၤဘၣ်ယိၣ် လၢသးသမူအဂီၢ်

လၢ **DTaP** အဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဖိးလိၣ်ဒီးကသံၣ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢဖဲအပူၤကွံၣ်ဘျီတဖၣ်လၢအ ကြိဆါစၢၤကိၣ်ယူၢ်ဘိညိး, ခၢ်အုၣ်တၢ်, ဒီးတၢ်ကူးဖးထီၣ်တၢ်ဆါဝဲအလီၢ်ခ
- အိၣ်ဒီးတၢ်သးသပုၤ, တၢ်သးပၢ်ထီၣ်အပတီၢ်လီၤစ့ၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်အီၤလၢ အဆၢကတီၢ်ယံာ်ဝဲ 7 သီဖဲအဆဲးဝဲဒၣ် **pertussis vaccine (DTP မ့တမ့ၢ် DTaP)** ဖဲအပူၤကွံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ
- အိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် နၢ်ဘိတၢ်ဆိလီၤသးကျိၤကျဲအတၢ်ကိတၢ်ခဲအဂၤ တဖၣ်
- အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး **Guillain-Barré syndrome** (တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ “GBS”)
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ညိးထီၣ်နးနးကလဲၢ်ဖဲအဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီး သဒၢ **diphtheria** မ့တမ့ၢ် **tetanus** တၢ်ဆါဝဲအလီၢ်ခံ

လၢ **PCV** အဂီၢ်-

- အိၣ်ဒီးတၢ်တဘၣ်လိၣ်ဒီးအီၤဖဲအဆဲးဝဲဒၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒၢ **pneumococcal conjugate** တၢ်ဆါ (**PCV13, PCV15, PCV20, မ့တမ့ၢ် pneumococcal conjugate** ကသံၣ်ဒီးသဒၢလၢတၢ်သ့ၣ်ညါဝဲ နီအမ့ၢ် **PCV7**), မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်တမံၤလၢလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီး **diphtheriatoxoid** (အဒိ, **DTaP**)

လၢတၢ်ဆိၣ်သးတနီၤနီၤအပူၤ, ကသံၣ်သရၣ်လၢအကူၤစါကွၢ်ထွဲနဖိအတၢ်ဆိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကဆၢတၢ်သးယံာ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢအဆၢကတီၢ်တုၤ လီၤလၢအထံၣ်လိၣ်မၤကွၢ်အီၤအူညါတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်စုၣ်ဘၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒၢတၢ်ဆါသ့န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဆါဖဲအကြါး မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲၢ်ကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲတုၤလီၤလၢအကိၣ်ညါထီၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးဆဲးက သံၣ်ဒီးသဒၢသုတစုန့ၣ်လီၤ.

နဖိအကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်နၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

4. ကသံဃ်ဆဲးဒီသဒါအတၢ်ဒိဘၣ်အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်

လၢကသံဃ်ဆဲးဒီသဒါတၢ်ဆါခဲလၢ်အဂီၢ်-

- တၢ်ဆါနးမး, တၢ်ထီၣ်ဂီၤ, တၢ်ညိးထီၣ်, တၢ်ကီၢ်လူး, တၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ကဖိထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်အလီၢ်ကထီၣ်သးသ့ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢ **DTaP, Hib**, သ့ၣ်ညိးတၢ်ဆါ **B**, ဒီး **PCV** ကသံဃ်ဆဲးဒီသဒါ အဂီၢ်-

- တၢ်ကီၢ်ထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢ **DTaP** ကသံဃ်ဒီသဒါအဂီၢ်-

- တၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်သးစံၣ်ဘီ, တၢ်ဘုးသး, တၢ်တဆဲးဒီးအိၣ်တၢ်, ဒီးတၢ်ဘုးကထီၣ်သးတဘျီတခါတၢ်ဆဲး **DTaP** ကသံဃ်ဆဲးဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- ကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ်နးဒိၣ်ထီၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်, တၢ်ဟီၣ်တပတုၣ်ဖဲ 3 န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကီၢ်ထီၣ် (အါန့ၣ်ဒီး 105°F) ဖဲ **DTaP** ကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲအါတက့ၢ်ကထီၣ်သးစ့ၤန့ၣ်လီၤ. တကဲထီၣ်ညိးန့ၣ်ဘၣ်, တၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤထွဲထီၣ်လၢတၢ်ညိးထီၣ်ဖဲစု မ့တမ့ၢ် ခိၣ်အလီၤ, လီၤဆိၣ်တၢ်ဖဲဖိသ့ၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဖဲအဆဲးကသံဃ်လွံၢ်ဘျီ မ့တမ့ၢ် ယဲၢ်ဘျီအခါန့ၣ်လီၤ.

လၢ **PCV** အဂီၢ်-

- တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢတဆဲးဒီးအိၣ်တၢ်, သးစံၣ်ဘီ (သးအုန့), တၢ်ဘုးသး, ခိၣ်ဆါ, ဒီးတၢ်ဂီၢ်ကံၣ်ဖဲအဆဲး **PCV** ကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- ပူၤဖိသ့ၣ်သးစၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အါထီၣ်လၢ တၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါ လၢအအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိလၢတၢ်ကီၢ်ထီၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးန့ၣ်မိၣ်ခိၣ်စၢၣ်(လ) ခိကူၤကုးကသံဃ်ဒီသဒါဝံၤအလီၢ်ခဲ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဆဲးအါတဘျီယိးဒီး တီးကူၤကသံဃ်ဒီသဒါလၢအသံတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. သံကွၢ်န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ လၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတက့ၢ်.

ဒ်ကသံဃ်ကသီတမံၤလၢလၢ်အသး, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢ ကသံဃ်ဒီသဒါဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိဆါလၢအနးတဖၣ်, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဂၤလၢအနးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

5. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအနးမ့ၢ်အိၣ်တခါလဲၣ်.

တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိဆါ ကထီၣ်သ့ၣ်ပူၤလၢအဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါပးထီၣ်လၢ ကသံဃ်ဒီးဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထီၣ်ဘၣ် တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တၢ်ခိဆါလၢအနးတဖၣ် (ဖဲးဘၣ်ထီၣ်ဂီၤ, ဖဲးသ့ၣ်ဒီးကီၢ်ပူၤဘိညိးထီၣ်, ကသါကီၢ်, သးဖျါစံၣ်ချ့ချ့, ခိၣ်မူၤန့ၣ်မူၤ မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ဘါစၢ်) န့ၣ်, ကိး **9-1-1** ဒီးလဲၤဆူၤပူၤတကၤအံၤဆူၤတၢ်ဆါ ဟံၣ်လၢအဘူးကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

လၢတၢ်ဆါပနီၣ်အဂၤတဖၣ်လၢနဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် အဂီၢ်, ကိးန့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ခိဆါလၢအနးတဖၣ်တၢ်ကြးဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူၣ် ကသံဃ်ဒီသဒါတၢ်ခိဆါလၢအနးတၢ်မၤအသးတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အကျဲသန့ (**Vaccine Adverse Event Reporting System - VAERS**) န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤညိးန့ၣ်ကတိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအံၤ, မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ်တၢ်အံၤလၢန့ၣ်ကတိၣ်ဒ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဖဲ **VAERS** ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.vaers.hhs.gov မ့တမ့ၢ် ကိး 1-800-822-7967 န့ၣ်တက့ၢ်. **VAERS** န့ၣ်မ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကသံဃ်အတၢ်ခိဆါတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး, ဒီး **VAERS** ပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တဟ့ၣ်လီၤကသံဃ်ကသီတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်.

6. ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကသံဃ်ဒီသဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်လိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (National Vaccine Injury Compensation Program)

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကသံဃ်ဒီသဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်လိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (**VICP**) မ့ၢ်ဖဲ ဖဲၣ်ဒရၢၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဆီၤလၢ ကဟ့ၣ်က့ၤပူၤလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢကသံဃ်ဒီသဒါလီၤလီၤဆိဆိတနီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုထီၣ်စုလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သံတၢ်ပူၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအယိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်, လၢတၢ်ဆါကတီၢ်အစုၤကတၢ်ခဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် **VICP** ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation မ့တမ့ၢ် ကိး **1-800-338-2382** လၢကမၤလိၣ်န့ၣ်ပၢ်သးဘၣ်ယးဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤဒီး ဘၣ်ယးဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤထီၣ်တၢ်ယုထီၣ်စုန့ၣ်တက့ၢ်.

7. ယမၤလိၣ်အါထီၣ်ကသုၣ်လဲၣ်.

- သံကွၢ် န့ၣ်ပူၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ.
- ကိးန့ၣ်လီၢ်ကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤ.
- ကွၢ်ဖဲ တၢ်ပၤဆူၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အိၣ်တၢ်ဆီဒီးကသံဃ်ကသီ (**Food and Drug Administration (FDA)**) ပုၤယဲၤသန့လၢတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါဖဲးကုး(ခွဲ)အဘိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်ဖဲ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines.
- ဆဲးကျဲၤတၢ်ပၤဆူၤတၢ်ဆူၤတၢ်ဆါဒီးတၢ်ဒီသဒါဝဲထၢၣ် (**Centers for Disease Control and Prevention (CDC)**) - ကိး **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** မ့တမ့ၢ် - ကွၢ် **CDC** အပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.cdc.gov/vaccines.

Karen translation provided by St. Peter's Health Partners